

Abstrakt

VYŠNÝ, Peter: Štát, právo a každodenný život v aztéckom Tenochtitlane. Dizertačná práca. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Středisko ibero-amerických studií. Studijní obor: Iberoamerikanistika. Studijní program: Historické vědy. Školitel': doc. Markéta Křížová, Ph.D. Praha, 2018. 384 s.

Prítomná dizertačná práca, nazvaná Štát, právo a každodenný život v aztéckom Tenochtitlane, je výsledkom výskumu spoločnosti, ktorá existovala v aztéckom mestskom štáte Tenochtitlan od jeho založenia (cca. 1325 po Kr.) do jeho dobytia (*conquista*) Španielmi (1519 – 1521).

V dizertačnej práci sa na základe historických prameňov a sekundárnej literatúry skúmajú tri podstatné, komplementárne aspekty tejto spoločnosti, a to: 1. jej organizácia a fungovanie, ktorých charakter ukazuje, že Tenochtitlan bol konsolidovaným (mestským) štátom; 2. jej právny poriadok, ktorý rozvíjala a systematicky uplatňovala štátna moc; a 3. typické formy každodenného života jej členov (rôznych kategórií). Výskumom uvedených troch aspektov spoločnosti existujúcej v Tenochtitlane bol dosiahnutý nasledujúci cieľ dizertačnej práce: 1. preskúmať štátnu organizáciu, právny poriadok a formy každodenného života obyvateľov aztéckeho (predhispánskeho) Tenochtitlanu, a to samostatne i v ich vzájomných súvislostiach, ako aj v diachrónej perspektíve; a 2. na základe získaných poznatkov ukázať, ako v Tenochtitlane vznikol, fungoval a bol udržiavaný, a do istej miery aj rozvíjaný, komplexný spoločenský poriadok, t. j. určité štruktúrované spoločenské prostredie a určitý spôsob života ľudí v jeho rámci. Poznatky získané riešením cieľa dizertačnej práce verifikujú jej hypotézu, podľa ktorej boli spoločenský poriadok existujúci v Tenochtitlane, resp. celkový spôsob života jeho obyvateľov postupne v čoraz väčšom rozsahu výsledkom centrálného štátno-mocenského riadenia a kontrolovania životov všetkých Aztékov od narodenia po smrť.

Dizertačná práca je zložená z úvodu, piatich kapitol, záveru a bibliografie. Prvá kapitola je expozíciou problematiky, hlavných teoretických východísk a metodiky dizertačnej práce. Druhá kapitola je charakteristikou prameňov poznania témy dizertačnej práce. Tretia kapitola sa zameriava na vnútorný vývoj a fyzické a sociálne štruktúry mestského štátu Tenochtitlan, okrem právneho poriadku, ktorému je – ako špecifickej komplexnej štruktúre a významnému mocenskému nástroju štátu – venovaná samostatná – štvrtá kapitola. Piata kapitola približuje typické formy každodenného (verejného i súkromného) života obyvateľov Tenochtitlanu, a to vo vzťahu k jeho štruktúram.

Kľúčové slová: predhispánske obdobie; Aztékovia; Tenochtitlan; spoločenský poriadok; štát; právo; každodenný život; štátno-mocenské riadenie a kontrola